

Polska demokracja. Koncepcje, płaszczyzny, instytucje, pod red. Sylwestra Wróbla, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008, s. 407

Zbiór artykułów w tomie zatytułowanym **Polska demokracja** prezentuje demokrację jako dynamiczną sferę działań w obszarze politycznym i społecznym. Autorzy starają się pokazać, jak wiele zależy od pojedynczego obywatela, przekonanego zwykle i niestety o swojej znikomości w wielkiej maszynie państwowej. Społeczeństwo obywatelskie tak jeszcze młode w Polsce dopiero kształtuje swoją kondycję. Świadomość wpływu jednostki na społeczeństwo, skutecznie zahamowana w wieloletnim systemie monopartyjnym, dopiero rozwija się. Dzisiaj próbujemy określać do czego dążymy, co chcemy osiągnąć i nie utożsamiamy się już z narzuconą wizją społeczeństwa - jednakowo myślącego monolitu, ale postrzegamy się wzajemnie jako zbiór różnorodnych indywidualności, chcących współdziałać, które cenią słowa „my” i „razem”.

W książce znajdziemy refleksje na temat współczesnej polskiej kultury politycznej oraz jej funkcji integracyjnej, poczucia odpowiedzialności nie tylko za mój świat, ten wokół mnie, ale przede wszystkim za środowisko społeczne, które mnie otacza. Kultura polityczna - jak dowodzą autorzy - to nie tylko ten wymarzony komunikatywny dialog i współdziałanie elit rządzących, ale głównie stosunek tak zwanego przeciętnego obywatela do otaczającego świata: jego polityczno-społeczna partycypacja na szczeblach lokalnych, podczas wyborów, świadomość własnych praw i umiejętne korzystanie z demokratycznych udogodnień.

Wśród artykułów na szczególną uwagę zasługują te poświęcone obywatelskiej inicjatywie ustawodawczej, znaczeniu demokracji na poziomie lokalnym i tworzeniu atmosfery zaufania w relacjach społeczno-politycznych. Publikacja ta porusza bardzo istotną kwestię - problem zaangażowania kobiet w sferze publicznej. Zauważono tutaj niedostateczne reprezentowanie interesów kobiet, wynikające głównie z niewielkiego udziału kobiet w strukturach politycznych, asymetrię między wykształceniem kobiet, a ich szansami na rynku pracy, ograniczony wpływ kobiet na kształt procesów decyzyjnych. W społeczeństwie obywatelskim wzrasta znaczenie roli kobiet, które coraz chętniej angażują się w działalność społeczną czy polityczną, a nawet wiążą z tymi obszarami nadzieję na pełną samorealizację. Tu pojawiają się pytania, czy na pewno środowisko społeczno-polityczne czyni wiele, aby umożliwić kobiecie realizację tego rodzaju celów? Czy w pełni wykorzystuje się kobiecy potencjał społeczny i intelektualny? Na jakich poziomach w Polsce jest realizowana polityka Unii Europejskiej w zakresie gender mainstreaming i dlaczego kobieta ma trudniejszy start na przykład w polityce albo zarabia mniej na równorzędnym stanowisku niż mężczyzna? Dlaczego także często musi wybierać między macierzyństwem a pracą zawodową? Powstają również pytania dotyczące kobiecych umiejętności współdziałania w grupie, stopnia zainteresowania polityką, sprawnego podejmowania decyzji. Wątpliwości te jednak rozwiewa jedna z zamieszczonych w zbiorze prac, opisująca historię licznych polskich kobiecych stowarzyszeń, związków i organizacji pozarządowych solidarnie działających na rzecz określonych celów, których w Polsce demokratycznej pojawia się coraz więcej z czego niewątpliwie należy się cieszyć i wspierać nie tylko dobrym słowem.

/ oprac. Lilianna Antonik /

Lilianna Antonik - doktor nauk humanistycznych, literaturoznawca. Ukończyła także Podyplomowe Studium Bibliotekoznawstwa i Informatyki. Publikowała m.in. we wrocławskich „Litterariach”, „Toposie”, kanadyjskim polonijnym magazynie literackim „Aha! Polish Monthly Magazine”./